

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

№ 7472

гр. София, 06.10.2021 г.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 53 състав,
в закрито заседание на 06.10.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Стефан Станчев

като разгледа дело номер **3854** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по жалба на Й. П. Д. – Д. срещу удостоверение за наследници № 1070/09.06.2020, издадено от длъжностно лице по гражданско състояние при район С.,СО. Твърденията в жалбата и обективиранията в нея искане са, че издаденото удостоверение за наследници на Т. П. Г., б.ж. на С., починала на 02.03.1976 година е нищожно. Правно основание за това се извежда от обстоятелството, че починалата на 02.03.1976 г. Т.П.Г. е била с местожителство К. РНС, по адресна регистрация. Компетентен орган според оспорващата е кмет на район К. село или длъжностно лице по гражданско състояние при този район. Правно основание се извежда от чл. 2, ал. 5 от Наредба № РД-02-20-6 от 24.04.2012 г. за издаване на удостоверения въз основа на регистъра на населението на министъра на регионалното развитие и благоустройството. Искането е за прогласяване нищожността на издаденото удостоверение за наследници № 1070/09.06.2020 г.

Ответник по оспорването длъжностно лице по гражданско състояние при район С., СО, чрез процесуален представител оспорва жалбата и поддържа становище за отхвърлянето ѝ. Претендира присъждане на разноски.

Съдът, като взе предвид становищата на страните във връзка с доказателствата по делото прие следното.

Безспорно е, че жалбоподател е страна по гражданско дело в СГС, по оспорване наследствените ѝ права от конкуриращи наследници в исково производство по ЗН.

В оспорваното удостоверение за наследници завещател по приложено по адм. преписка универсално завещание от 16.07.2018 г. е завещал на различни лица, сред които и жалбоподател имуществото си. В удостоверението за наследници, се сочи, че завещателя, починал 22.07.2018 г. е бил неженен, както и няма отбелязване да е оставил низходящи.

Жалбоподател, без да е субект по чл. 5, ал. 1 от Наредба № РД-02-20-6 от 24.04.2012

г., без установена приложимост на изключенията по ал. 2 на чл. 5 от Наредбата е оспорила удостоверението за наследници на Т. П. Г. па административен ред и с решение СОА21-РИ09-91/23.03.2021 г. на кмет на СО жалбата ѝ е отхвърлена като неоснователна. С оглед това при условията на чл. 98, ал. 2, изр. второ от АПК на съдебен контрол подлежи първоначалния акт, единствено за това дали е нищожен или не. Съдът в това производство не може да обсъжда съдържанието на удостоверението за наследници.

Съгласно разпоредбите на чл. 168, ал. 1 и ал. 2 от АПК съдът не се ограничава само с обсъждане на основанията, посочени от оспорващия, а е длъжен въз основа на представените от страните доказателства да провери законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146, като обявява нищожността на акта, дори да липсва искане за това.

Съгласно чл. 149, ал. 5 АПК правен интерес да искат обявяване нищожността на административния акт имат тези лица, чиито права и законни интереси са засегнати към момента на издаването му и които са идентични с кръга на заинтересуваните лица, имащи право да оспорват акта като незаконосъобразен. Жалбоподател не се легитимира като лице, имащо правно възможност да оспорва законсъобразността на удостоверението за наследници като удостоверителен документ. Удостоверението за наследници не е административен акт по смисъла на чл. 21, ал. 1 от АПК. Същото е удостоверяващ документ, а от него могат да се правят констатации, но те не са обвързващи при спорно гражданско правоотношение, какъвто е този случай, за орган по съдебен контрол или за страните в такова производство. Безспорно, в развиващото се или развило се исково производство пред СГС, противната на жалбоподателя страна се ползва от този документ, което може би не е в съответствие с позицията на оспорващата в исковия процес. Редът и условията за издаване на удостоверения за наследници са уредени в Закона за гражданската регистрация (ЗГР) и Наредбата.

Доколкото в АПК не съществуват изрично формулирани основания за нищожност на административните актове, теорията и съдебната практика са възприели критерия, че такива са петте основания за незаконосъобразност по чл. 146 АПК, но тогава, когато нарушенията им са особено съществени. Нищожен е само този акт, който е засегнат от толкова съществен порок, че актът изначално, от момента на издаването му не поражда правните последици, към които е насочен. Съобразно това и с оглед на всеки един от възможните пороци на административните актове, теорията е изградила следните критерии, кога един порок води до нищожност и кога същият води до унищожаемост: 1). Всяка некомпетентност винаги е основание за нищожност на акта; 2). Порокът във формата е основание за нищожност, само когато е толкова сериозен, че практически се приравнява на липса на форма и оттам - на липса на волеизявление; 3). Съществените нарушения на административно-производствените правила са основания за нищожност, също само ако са толкова съществени, че нарушението е довело до липса на волеизявление (например - поради липса на кворум); 4). Нарушенията на материалния закон касаят правилността на административния акт, а не неговата валидност, поради което нищожен би бил на посоченото основание само този акт, който изцяло е лишен от законова опора - т. е. не е издаден на основание нито една правна норма и същевременно засяга по отрицателен начин своя адресат. Само пълната липса на условията или предпоставките, предвидени в приложимата материалноправна норма, и липсата на каквото и да е основание и изобщо на възможност за който и да е орган да издаде акт с това съдържание би довело до

нищожност на посоченото основание; 5). Превратното упражняване на власт също е порок, водещ само до незаконосъобразност като правило и само, ако преследваната цел не може да се постигне с никакъв акт, посоченият порок води до нищожност.

Правното основание в жалбата се свежда единствено да липсата на компетентност на длъжностното лице по гражданско състояние при район С., СО да издаде удостоверение за наследници 1070/09.06.2020 г. Ответната страна твърди материалноправна компетентност по силата на заповед на кмет на СО от 2012 г., приложена по преписката.

Спорният въпрос е има ли оспорващата правен интерес да се иска прогласяване на това удостоверение за наследници, при положение, че не е била страна в производството по издаването му от административния орган. Правен интерес за оспорващия, в по-широк смисъл, ще е налице, когато с оглед правната сигурност и силата на пресъдено нещо, каквато съдебният акт несъмнено има – се прогласи erga omnes какви са правните последици, респ. липсата на такива, от евентуална нищожност. Интересът на оспорващия е мотивиран и имплицитно свързан с правото му да може да изисква от всички участници в правния оборот да се съобразят с правноустановеното в съответно съдебно решение. Правен интерес би съществувал за жалбоподател, ако има родствена връзка с починалото лице по права или сребрена линия до четвърта степен, каквито доказателства няма и не се твърдят. Правният интерес обуславя легитимацията на лицето като страна в административния процес съгласно чл. 15, ал. 1 АПК. Принципната възможност на гражданите и организациите да бъдат страна в административния процес по смисъла на чл. 15, ал. 1 АПК е обусловена от наличие на засягане или застрашаване на техни права, свободи или законни интереси. За да е налице процесуално правен интерес от оспорване лицето трябва да е засегнато от акта лично, пряко и непосредствено съобразно задължителното тълкуване, дадено в Тълкувателно решение № 3/2013 г. на ОСС на ВАС. Според мотивите на същото процесуалноправният интерес е положителна процесуална предпоставка, от категорията на абсолютните. Той трябва да е личен - никой не може от свое име да търси съдебна защита на чужди права. Трябва да е и пряк, и непосредствен. Пряко засягане е налице, когато със самия акт могат да бъдат засегнати или са засегнати права и законни интереси, регламентирани от материалното право, т. е. се изменят, отменят или ограничават права или се пораждаат задължения. Правният интерес следва да е правомерен, личен и обоснован, както и да е налице към момента на предявяване на претенцията пред съда. Преценката в тази насока е в правомощията на съда за всеки конкретен казус и по отношение на оспорващите, като в конкретиката на казуса, съдът не намира пряк правен интерес за оспорващата да иска прогласяване нищожност на удостоверителен документ, в който тя не е посочена.

Предмет на искането е единствено компетентността на ответника. Отделно от това, по административната преписка е приложен протокол от гр. дело пред СГС, в което процесуален представител на жалбоподателя възразява и представено в процеса удостоверение за наследници от район К. село, без значение кой е приносителя му. В случая явно има удостоверения за наследници на починалата, издавани от две районни администрации. Относно съдържанието им, преценката е на СГС.

Интерес за оспорващия е налице, ако без това оспорване не би могъл да защити своите права и законни интереси, ако искането за прогласяване на нищожност е абсолютно необходим и единствен процесуален способ за правната му защита с оглед избягване

на неблагоприятни правни последици. С други думи, правният интерес от обявяването на нищожността се състои в промяна в правното положение на заинтересуваните, което настъпва в резултат от обявяването на нищожността. Дори да се обяви нищожност на удостоверението за наследници, издадено от ответника, това няма да предизвика търсената от жалбоподателя промяна, за невключването на насрещни страни в гражданското съдопроизводство пред СГС в следващо удостоверение за наследници. Към дата на подаване на жалбата, от доказателствата по административната преписка се установяват - пряко (спорното удостоверение за наследници) и косвено (това, което се цитира пред СГС) две удостоверения за наследници, което не предполага правен интерес на оспорващата към момента на подаване на жалбата.

Обстоятелството, че оспорващата не е съгласна със съдържанието на издадения документ не ѝ създава възможност да претендира нищожност на този документ. Оспорващата би имала възможността по реда на чл. 11, ал. 2 от Наредбата, ако се снабди със съответно удостоверение да се снабди с удостоверение за наследници на починалата от район К. село, СО. Това е и основание да се установи каква е практиката на столични райони по издаването на УН на лица, починали преди въвеждане на ЕСГРАОН преди 1977 г. Жалбоподател е използвал възможността, регламентирана в чл. 81, ал. 2 от АПК, уреждаща правото да оспори съдържанието на удостоверението за наследници чрез предявяване на жалба по административен ред пред кмета на СО. При оспорване съдържанието на свидетелстващ документ, издаден в резултат на административна услуга, се касае за установяване на родствени отношения по реда на общия исков процес по чл. 124, ал. 3 от ГПК, като се държи сметка, че той е различен от охранителното производство за факти, подлежащи на установяване с актове за гражданско състояние по реда на чл. 542 от ГПК, какъвто акт не е удостоверението за наследници. В този смисъл определение № 14221 от 23.12.2015 г. по адм. д. № 14354/2015 г., IV отд. на вас. В полза на оспорващата е уважено доказателствено искане за снабдяване с доказателства от район К. село, СО, каквито в хода на процеса не се представиха. Това не е от значение за наличието на правен интерес от оспорването.

За този състав на съда е наложено убеждението, че при липса на правен интерес за прогласяване нищожност на удостоверение за наследници, от лице, което по закон не е в кръга на наследниците на починалото лице, жалбата следва да се остави без разглеждане, след като се отмени определението, с което е даден ход по същество.

В тежест на оспорващата се поставят и разноски за юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лева в полза на СО.

По тези съображения, съдът

ОПРЕДЕЛИ

ОТМЕНЯ протоколно определение от 21.09.2021, с което е даден ход по същество.

ОСТАВЯ БЕЗ РАЗГЛЕЖДАНЕ жалба на Й. П. Д. – Д. с искане прогласяване нищожност на удостоверение за наследници № 1070/09.06.2020, издадено от длъжностно лице по гражданско състояние при район С., СО.

ОСЪЖДА Й. П. Д. – Д., С., [улица], ет. 6 да заплати на Столична община разноски за юрисконсултско възнаграждение в размер на сто лева.

ПРЕКРАТЯВА производството по адм. дело 3854/21 по описа на АССГ.

Определението може да се обжалва пред ВАС в седемдневен срок от съобщението с частна жалба.

Съдия

